

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/151/2017
Identifikačné číslo spisu:	1212219495
Dátum vydania rozhodnutia:	13.12.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1212219495.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EURO-BUILDING, a. s., so sídlom Podunajská 23, 821 06 Bratislava, IČO: 35 683 066, zastúpeného obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. CIMRÁK s.r.o., so sídlom Štefánikova 7, 949 01 Nitra, IČO: 36 868 876, v mene ktorej koná JUDr. Miloš Cimrák, konateľ a advokát, proti žalovanému Slovenská inovačná a energetická agentúra, so sídlom Bajkalská 27, Bratislava, IČO: 00 002 801, zastúpenému obchodnou spoločnosťou Bobák, Bollová a spol., s. r. o., so sídlom Dr. Vladimíra Clementisa 10, 821 02 Bratislava, IČO: 35 855 673, v mene ktorej koná Mgr. Zuzana Bollová, konateľka a advokátka, o zaplatenie 81 120,44 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 51 C 190/2012, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. marca 2017 sp. zn. 11 Co 54/2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. marca 2017 sp. zn. 11 Co 54/2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě l š i e k o n a n i e.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. decembra 2014 č. k. 51 C 190/2012-269 zamietol žalobu a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca ako zhotoviteľ 30. júla 2010 uzatvoril so žalovaným ako objednávateľom Zmluvu č. 01501002, predmetom ktorej bolo vykonanie rekonštrukčných prác na viacerých objektoch materských a základných škôl v Nitrianskom a Trnavskom kraji. Uvedená zmluva podľa súdu prvej inštancie svojim obsahom zodpovedá zmluve o dielo v zmysle v ustanovení § 536 a nasl. Občianskeho zákonníka. Poukázal na skutočnosť, že žalobca bol v omeškaní s odovzdaním samotného diela, ako aj s odstránením väd vytknutých žalovaným, pričom mu bola poskytnutá primeraná lehota na ich odstránenie. Táto lehota bola žalobcovi poskytnutá vo výzve žalovaného z 2. marca 2011. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že dielo vykonané žalobcom vykazovalo vytýkané vady, a to aj po uplynutí lehoty stanovenej žalovaným na odstránenie nedostatkov (väd diela). Súd prvej inštancie má za to, že zo strany žalovaného došlo k platnému odstúpeniu od zmluvy, a to listom z 1. júna 2011, odstúpenie bolo žalobcovi doručené 3. júna 2011. Konštatoval, že odstúpením od zmluvy vo všeobecnosti zanikajú všetky práva a povinnosti zmluvných strán, ktoré im zo zmluvy vyplývali. Toto odstúpenie od zmluvy sa však netýka tých

ustanovení zmluvy, ktoré upravujú spôsob riešenia sporov medzi zmluvnými stranami, zmluvných ustanovení týkajúcich sa voľby práva a v neposlednom rade sa netýka ani tých ustanovení zmluvy, ktoré majú podľa prejavenej vôle strán alebo vzhľadom na svoju povahu trvať aj po zániku zmluvy. Takýmto ustanovením je podľa súdu prvej inštancie čl. 60.1 Zmluvy, a to vzhľadom na jeho obsah, keďže rieši spôsob platieb po ukončení zmluvy. Podľa tohto ustanovenia mal žalovaný v prípade ukončenia zmluvného vzťahu z dôvodu vážneho porušenia zmluvy zhotoviteľom vystaviť prostredníctvom projektového manažéra „osvedčenie na sumu vykonaných prác“. Túto sumu bol žalovaný oprávnený ďalej znížiť o 10 % z podielu hodnoty vykonaných prác. Súd prvej inštancie mal za to, že žalovaný si túto povinnosť splnil vystavením certifikátu a že žalobcovi muselo byť jednoznačne jasné, o úhradu ktorého záväzku zo strany žalovaného išlo. Svedčí o tom aj skutočnosť, že po obdržaní certifikátu žalobca upravil predmetnú faktúru, ktorú znížil o „dobropisovanú“ sumu. Žalovaný tak nebol oprávnený zaúčtovať si došlú platbu na iné záväzky (ktoré navyše neboli sporné a už v tom čase boli predmetom súdnych konaní). Súd prvej inštancie má za to, že žalovaný si svoju povinnosť splnil a uhradil žalobcovi práce navyše, ktoré si žalobca vyúčtoval v predmetnej faktúre.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 28. marca 2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcom výroku vo veci samej ako vecne správny v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“). Vo výroku o trovách prvoinštančného konania rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania vo výške 3 0500,66 € právneho zástupcovi žalovaného. Žalovanému popri žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožnil s dôvodmi týkajúcimi sa odvolaním napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu, ktorým bola zamietnutá žaloba. Súd prvej inštancie podľa neho dostatočne a vyčerpávajúco zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o uplatnenom nároku podstatný význam, pričom sa v rozhodnutí vypořiadal i s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie. Za čiastočne dôvodné posúdil odvolací súd námietky žalobcu smerujúce k rozhodnutiu súdu prvej inštancie o trovách konania, keď žalobca za neúčelne vynaložené označil úkony právnej pomoci - písomné podanie na súd - vyjadrenia z 19. februára 2013 a záverečné vyjadrenie.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie s tým, že dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, nakoľko odvolací súd nesprávnym úradným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V dovolaní uviedol, že odvolací súd porušil jeho právo na spravodlivý proces tým, že napriek tomu, že súčasťou ním podaného odvolania bola žiadosť, aby odvolací súd v prípade, ak bude rozhodovať o spore bez nariadeného pojednávania, upovedomil právneho zástupcu žalobcu o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku na e-mailovú adresu: cimrak.advokat@gmail.com <., ho odvolací súd neupovedomil. Žalobca ďalej namietal, že v predmetnej veci ide o obchodnoprávny vzťah, avšak odvolací súd túto skutočnosť nezohľadnil. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu je podľa neho nepresvedčivé a nedostatočné. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že odvolací súd zaujal odlišný právny názor od iného senátu Krajského súdu v Bratislave. Žalobca žiadal zrušiť napadnutý rozsudok odvolacieho súdu.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že konanie netrpí žalobcom tvrdenými procesnými vadami, ktoré by mu znemožnili uskutočňovať jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, a preto žiada, aby dovolací súd dovolanie odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP) a zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť

vytýkaná v dovolaní (viď § 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. V danom prípade dovolateľ uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

9. Žalobca prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP vyvodzuje z toho, že upovedomenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku mu nebolo doručené na e-mailovú adresu.

10. Podľa § 219 ods. 3 CSP platí, že vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi súd miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

11. V danom prípade žalobca v podanom odvolaní v poslednom odseku (viď č. 1. 295 spisu) žiada v zmysle ustanovenia § 214 ods. 4 O.s.p. „o upovedomenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku na adresu: cimrak.advokat@gmail.com“. Vychádzajúc z obsahu tohto textu (§ 41 ods. 2 O.s.p.) bolo potrebné dospieť k záveru, že tu ide o žiadosť žalobcu podanú v zmysle § 45 ods. 4 O.s.p. V spise sa ale nenachádza záznam, ktorý by nasvedčoval tomu, že odvolací súd túto žiadosť vzal na zreteľ a v dôsledku toho postupoval podľa § 219 ods. 3 CSP (predtým § 214 ods. 3 O.s.p.) Odvolací súd síce oznámil verejné vyhlásenie rozsudku na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu, avšak o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku - ako tomu nasvedčuje obsah spisu - neupovedomil právneho zástupcu žalobcu elektronickými prostriedkami.

12. Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (viď napríklad sp. zn. 3 Cdo 179/2010, 3 Cdo 236/2010, 7 Cdo 38/2012) poukázal na ústavnoprávny a procesnoprávny rozmer verejného vyhlásenia rozsudku a uviedol, že ak odvolací súd nerešpektuje predpoklady a zásady, za ktorých sa v súlade s právnym poriadkom verejne vyhlasuje rozsudok, odníma účastníkovi konania (strane) možnosť pred súdom konať v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. V niektorých ďalších rozhodnutiach išiel s argumentáciou ďalej a konkretizoval, že k vade tejto povahy dochádza tiež vtedy, keď odvolací súd v rozpore s ustanovením § 214 ods. 3 O.s.p. o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku neupovedomí elektronickými prostriedkami účastníka, ktorý podľa § 45 ods. 4 O.s.p. požiadal o také doručovanie písomností (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 227/2013 a 7 Cdo 192/2013).

13. Vyššie uvedené právne závery, súladné so závermi obsiahnutými medziiným v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 714/2015 (neskôr publikovanom ako judikát R 9/2016), zastáva dovolací súd aj v preskúmvanej veci a konštatuje, že postupom odvolacieho súdu, ktorý nerešpektoval § 219 ods. 3 CSP došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie.

14. Pokiaľ žalobca v dovolaní namieta nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd

poukazuje na to, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá množnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). S týmto názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

15. Na záse, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta, ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

16. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie žalobcu, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom priechiacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

17. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami strany sporu, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 393 ods. 2 CSP), pričom strane sporu musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach.

18. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranou sporu (bližšie pozri rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, či sp. zn. III. ÚS 60/04 - www.concourt.sk). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamena, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“. (napr. Georgiadis v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997, či rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani c. Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B).

19. K žalobcom namietanému porušeniu zásady predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, ktorú vidí v tom, že odvolací súd zaujal odlišný právny názor ako iný senát toho istého súdu, dovolací súd uvádza, že aj keby v tejto obdobnej veci rozhodol iný senát toho istého súdu (súdu rovnakej inštancie) odlišne, nemohlo by dôjsť k porušeniu princípu právnej istoty odvolacím súdom. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze IV. ÚS 481/2011-19 uvádza, že „dôveru v určitú rozhodovaciu prax v skutkovo i

právne porovnateľných veciach vyvoláva až prezentovaná rozhodovacia prax súdu najvyššej inštancie, ktorá sa ustálila po určitú dobu a na ojedinelé rozhodnutie súdu.“ Najvyšší súd uvádza, že pokiaľ by aj nastala situácia, v ktorej majú dva senáty odvolacieho súdu na riešenie istej právnej otázky rozdielny názor, neznamená to, že by v danom prípade porušili princíp právnej istoty a z neho prameniacu možnosť predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Rozhodnutie iného senátu odvolacieho súdu nie je ustálenou súdnou praxou a nie je právne záväzné pre iný senát odvolacieho súdu.

20. Podstatná časť námietok žalobcu sa týka nie procesného postupu, ale právneho posúdenia veci. Najvyšší súd už ale podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

21. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

22. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť uskutočňovať procesné oprávnenia niektorou zo strán civilného sporového konania.

23. Vzhľadom na to, že v konaní došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, a to nedoručením oznámenia o verejnom vyhlásení rozsudku právnemu zástupcovi žalobcu prostredníctvom emailu, najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie v zmysle § 449 ods. 1 v spojení s § 450 CSP.

24. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.